

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie

Zagrożenia

Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie

- środowisko
abiotyczne
- krajobraz
- flora
- fauna
- kultura

Fot. Krameko. Brama Bolechowicka

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego i flory: **Degradacja form skałkowych i odsłonieć skalnych.**

- **Nadmierne zarastanie form skałkowych, nadmierne zarastanie i zapełnienie odsłonieć skalnych** (Grupa 502 (Skały Grodzisko), Skały Cisówki, Polnik); zmniejszenie bioróżnorodności,

Fot. Krameko. Zarośnięte Skały Cisówki

- **Wandalizm (np. graffiti)** (Dzikie Turnie, Jaskinia Dzika),

Fot. Krameko. Jaskinia Dzika

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **nielegalny pobór surowców mineralnych, degradacja gleb**

- **Lokalny pobór (wybiórka) surowców skalnych** (wapienia, piasku) (**Zagrożenie rzeczywiste – Czerna, Raławice, Szklary, zagrożenie potencjalne – teren całego Parku, a w szczególności dawnych (obecnie zaniechanych) wyrobisk).**
- **Degradacja gleb.** Spływ zanieczyszczeń z ciągów komunikacyjnych, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych oraz niewłaściwe nawożenie terenów rolniczych.

Fot. Krameko. Nielegalny pobór piasku

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **Degradacja form skałkowych, odsłonieć skalnych, odsłonieć geologicznych i fauny**

- Wspinaczka skałkowa metodą hakową, metodą dry-toolingu lub z wykorzystaniem punktów asekuracyjnych rozprężeniowych czy haków skalnych szczelinowych,
- Wspinaczka skałkowa w miejscach nieudostępnionych,
- Niszczenie, dewastacja odsłonieć przez poszukiwaczy skał i minerałów. (Odsłonięcia geologiczne m. in. w miejscowości Miękinia (Kamieniołom porfirów w Miękini), Filipowice (odsłonięcie tufów filipowickich) oraz odsłonięcie debrytu w Krawusiówce,

Fot. Krameko. Okap debrytowy w Krawusiówce, przykład niszczenia odsłonieć przez poszukiwaczy skał i minerałów

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **degradacja środowiska jaskiniowego, źródeł**

- **Nadmierne zaśmiecanie jaskiń** w odcinku wlotowym, a często także głębszych fragmentach (Jaskinia Głęboka),
- **Niszczzenie form naciekowych oraz cech morfologicznych obiektów,**
- **Degradacja i zanieczyszczanie** **mis** **źródliskowych,** **zanieczyszczenie,** **niekontrolowany pobór wody, nienaturalna obudowa źródła,**

Fot. Krameko. Jaskinia Głęboka – dzikie wysypisko.

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego:
**zanieczyszczenie wód stojących, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i
podziemnych, degradacja gleb, zanieczyszczenie powietrza, negatywne
skutki ruchu turystycznego**

- **Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych** - Przedostawanie się do wód zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków socjalno-bytowych, ciągów komunikacyjnych oraz z terenów rolniczych,
- **Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.** Niska emisja, pojazdy,
- **Zagrożenia wynikające z różnych form aktywności turystycznej** (w tym w szczególności wspinaczki skałkowej oraz turystyki jaskiniowej) jak również zaśmiecanie, jazda pojazdami zmotoryzowanymi (quadami i motocyklami) poza drogami publicznymi,

Fot. Krameko. PKDK - krajobraz rolniczy.

Zagrożenia dla elementów środowiska:

- **Presja urbanistyczna** - Ingerencja w naturalną rzeźbę terenu, ingerencja w stosunki wodne obszaru (cały Park w tym grodzone działki wzdłuż Prądnika w okolicach Pękowic),
- **Hałas**- dyskomfort akustyczny, przekraczanie norm hałasu wzdłuż głównych dróg na terenie Parku (drogi nr 7, 79, 94, 791, 794), rejon kamieniołomów Dubie i Czatkowice. Potencjalnie także projektowane połączenie drogi krajowej 94 z węzłem Balin,

Fot. Krameko. PKDK – dzikie wysypisko śmieci w Filipowicach, przy leśnej drodze na północ od dk 79.

Fot. Krameko. PKDK – Widok na fragment Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie i Kraków.

- **Zaśmiecanie** (przy Forcie Marszowiec, przy skale Grodzisko, w Miękini, w lesie w Karniowicach, w Filipowicach przy drodze leśnej równoległej do dk 79.),

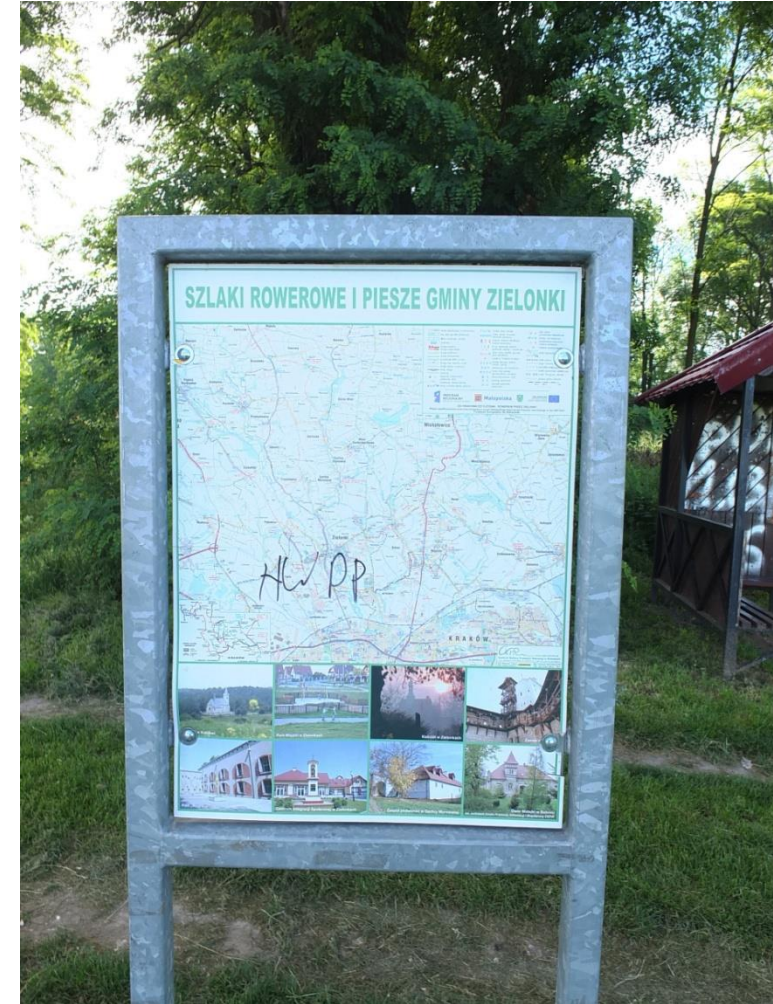
Zagrożenia dla elementów krajobrazu:

- **Obiekty dysharmonizujące krajobraz:** Obiekty o obniżonych walorach estetycznych, niedostosowanych pod względem wizualnym do otoczenia (negatywnie wyróżniających się kolorystyką, rozmiarem, formą) w tym: linii energetycznych, masztów telekomunikacyjnych, wyróżniających się budynków, wielkogabarytowych nośników reklamowych,

Fot. Krameko. Dysharmonizująca zabudowa w okolicy skały Grodzisko w Jerzmanowicach

- **Dewastacja obiektów małej architektury,**

Fot. Krameko. Zniszczona tablica, i wiata za Fortem Marszowiec.

Fot. Krameko. Zabudowany ciąg przy ul. Krakowskie Przedmieście w Zielonkach.

Fot. Krameko. Zarośnięty ciąg widokowy w Paryżu Górnym

Fot. Krameko. Częściowo zarośnięty ciąg widokowy w Filiopowicach

Fot. Krameko. Ciąg w Kawiorach, przykład zabudowania i zarastania

Zagrożenia dla elementów krajobrazu:
Zarastanie oraz
zabudowa terenów
przedpoli widokowych,
 może spowodować
 częściowe lub całkowite
 przysłonięcie panoramy i
 utratę walorów
 widokowych,

Zagrożenia dla flory i fauny:

- **Sukcesja wtórna** - Zarzucenie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej powoduje zmniejszenie areалу i ubożenie składu florystycznego zbiorowisk nieleśnych. Prowadzi do przekształcenia lub całkowitego zaniku cennych siedlisk fauny,
- **Presja budowlana** - presja budowlana na tereny nieleśne, nieużytkowane rolniczo. Zabudowa i grodzenie działek w obrębie korytarzy ekologicznych, może doprowadzić do zmniejszenia ich funkcjonalności i izolacji małych populacji roślin i zwierząt,
- **Ekspansja gatunków obcych (inwazyjnych)**. Powoduje ustępowanie gatunków rodzimych, zmiany w składzie florystycznym oraz faunistycznym, w fizjonomii zbiorowisk oraz zaburzenie równowagi ekosystemów,
- **Ruch pojazdów crossowych**. Uszkodzenie darni łąk. Płoszenie i niepokojenie zwierząt. Kolizje zwierząt z pojazdami kołowymi,
- **Zaniechanie praktyk rolniczych**. W Parku dużą powierzchnię zajmują ugory w różnych stadiach zarastania. Są one głównym miejscem rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych,

Fot. Krameko. Sukcesja wtórna

Zagrożenia dla flory i fauny:

- **Nadmierny rozwój podszytu**, zarastanie luk - w obrębie drzewostanów **ciepłolubnych buczyn storczykowych** oraz nadmierny rozwój podszytu prowadzi do eliminacji najcenniejszych gatunków runa, jak obuwik pospolity i inne storczyki. przede wszystkim w rezerwacie Dolina Szklarki,
- **Ruch pojazdów crossowych**. Uszkodzenie darni łąk. Płoszenie i niepokojenie zwierząt. Kolizje zwierząt z pojazdami kołowymi, Szczególnie niekorzystne jest to w dolinie Wisły gdzie lęgną się m.in. rybitwy rzeczne oraz śmieszki,
- **Chemizacja rolnictwa**. W Parku dużą powierzchnię zajmują uprawy, na terenie których stosowane są chemiczne środki ochrony roślin, przez takie działanie coraz rzadsze stają się zagrożone gatunki chwastów,

Fot. Krameko. Ciepłolubna buczyna storczykowa w Dolinie Szklarki

Zagrożenia dla fauny:

- **Wypalanie traw i zarośli** (pod skałami Cisówki, Mazurkowa skała, teren całego parku),
- **Zarastanie bezodpływowych zbiorników wodnych,**

Fot. Krameko. Zarastanie zbiorników bezodpływowych

Fot. Krameko. Świeże pożarzysko przy skale Mazurkowej

Zagrożenia dla fauny:

- **Regulacja rzek** - prace regulacyjne np. umacnianie brzegów rzek, prostowanie cieku, usuwanie z koryta zalegających pni itp. przyczyniają się do ubożenia siedlisk bezkręgowców wodnych, płazów, ryb oraz ptaków,
- **Zanieczyszczenie wody** - źródłem zagrożenia są nieszczelne szamba lub ich brak. Trafiający do rzek azot i fosfor sprzyja eutrofizacji,
- **Ekspansja gatunków obcych** - umyślne i przypadkowe wprowadzanie i wypuszczanie na wolność egzotycznych zwierząt,

Zagrożenia dla fauny:

- **Kłusownictwo** – kłusownictwo ryb, prowadzone niedozwolonymi metodami, często w okresie tarła, zagrożenie o niewielkim znaczeniu,
- **Ruch kołowy** – ciągi komunikacyjne na terenie Parku, wszyskim droga wojewódzka nr 791 oraz drogi lokalne na odcinkach: Przeginia-Paczółtowiec, Gorenice-Czatkowice, Jerzmanowice-Dubie oraz Bębło–Kobylany. W dużym stopniu dotyczy to także drogi krajowej nr 94, która biegnie granicą Parku, na długości kilku kilometrów. Ruch kołowy powoduje bezpośrednią śmierć zwierząt w wyniku kolizji,

Fot. Krameko.

Zagrożenia dla fauny:

- **Wyprowadzanie zwierząt na terenie rezerwatu Dolina Racławki** - płoszenie zwierząt, straty w legach wśród ptaków gnieźdzących się na ziemi i w niskich krzewach, zwiększoną śmiertelność wśród przedstawicieli małych ssaków, płazów i gadów oraz bezkręgowców,
- **Niepokojenie zwierząt w ich letnich i zimowych schronieniach** - stała obecność ludzi może przyczyniać się do niepokojenia nietoperzy i zakłócenia okresu hibernacji,
- **Brak ciągłości korytarzy ekologicznych** – droga krajowa nr 94; ogrodzenia przydomowe sięgające wprost do koryt rzecznych (Pękowice – rzeka Prądnik Biały),

Fot. J. Nowak. Podkowiec mały

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Degradacja (rozpad, rozbiórki, przebudowy) starych domów i budynków gospodarczych** - Rozpad, rozbiórka lub przebudowa starych domów i zabudowań gospodarczych z zatarciem bądź utratą pierwotnych cech stylistycznych; brak kontynuacji tradycyjnych, regionalnych rozwiązań architektonicznych w nowych realizacjach budowlanych,

Fot. Będkowice, rozebrany w roku 2017 dom drewniany nr 141 (1920 r.), wpisany do ewidencji zabytków (fot. istniejącego domu: <https://www.google.pl/maps>)

Zagrożenia dla walorów kulturowych

- **Degradacja zabytków** - Rozpad wynikający z braku użytkowania, opuszczenia, bezpotomnej śmierci właścicieli, braku remontu i konserwacji itp.,

Fot. Wierzchowie, opuszczony dom przy ul. Spacerowej 8, 1909 r.

Fot. Krameko. Dubie, młyn z końca XIX w.

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zaniedbanie** - Zły stan obiektów będący wynikiem utraty pierwotnych funkcji, braku użytkowania oraz braku niezbędnych prac remontowych i zabezpieczających,

Fot. Krameko. Giebułtów, młyn z 1880 r.

Fot. Krameko. Filipowice, kapliczka domkowa z 1852 r.

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zatarcie układu przestrzennego i niebezpieczeństwo zaniku śladów terenowych** - dotyczy okopów niemieckich z lat 1944-45 na zachodnim zboczu Doliny Będkowskiej, fragmentu drogi patrolowej na dawnej granicy zaborów w Lesie Kobylańskim oraz cmentarza epidemicznego między Filipowicami i Miękiną,

Fot. Krameko. Las Kobylański, fragment linii okopów z II wojny światowej

Fot. Krameko. Filipowice, postument nieistniejącego krzyża na cmentarzu epidemicznym

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Dewastacja** - Napisy wykonane farbą w sprayu na elewacji oraz wewnątrz budowli, zaśmiecenie obiektów i ich otoczenia,
- **Zanik inskrypcji** - Zatarcie inskrypcji na postumencie kapliczki i pomnika spowodowany wpływem czynników naturalnych,

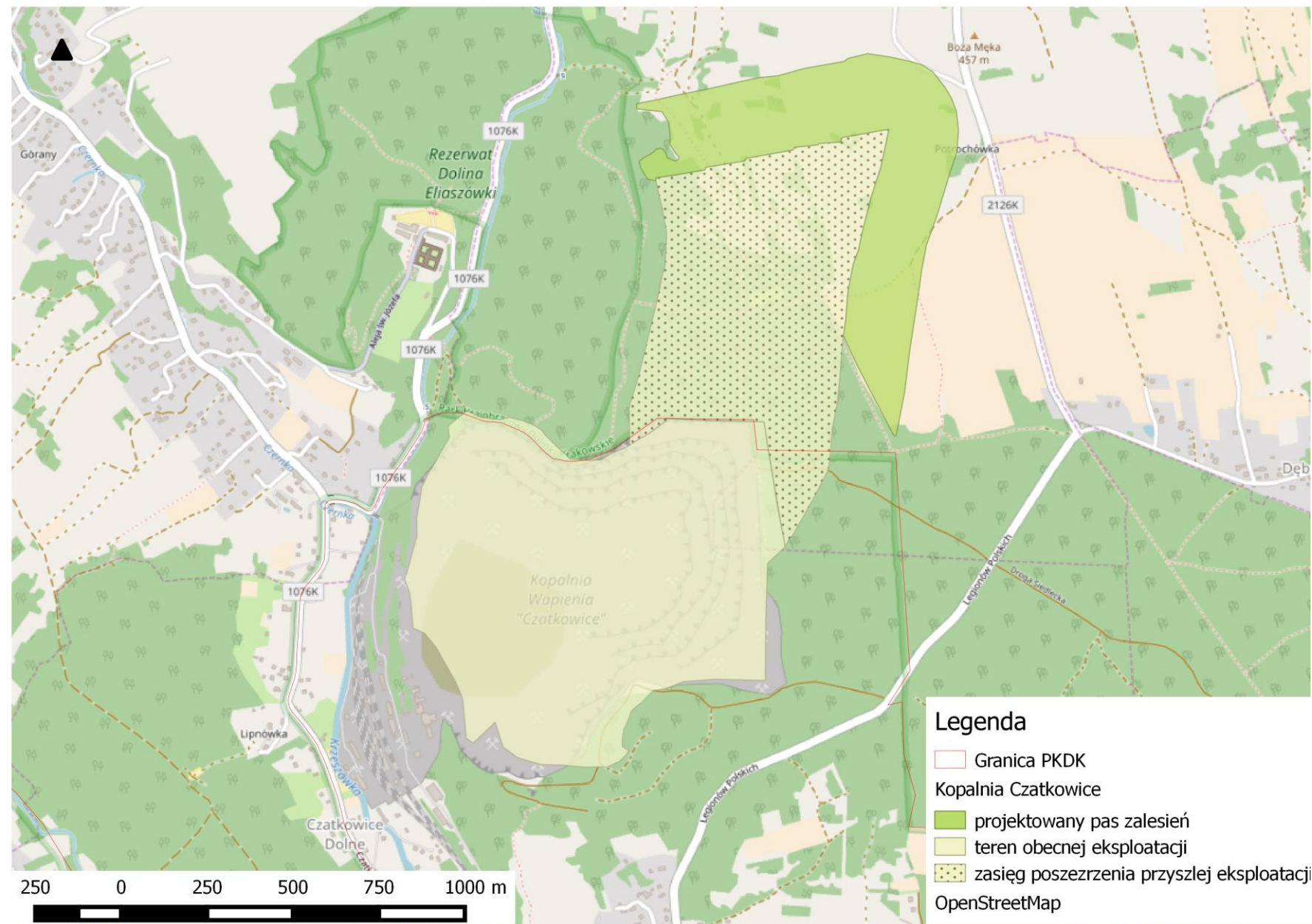
Fot. Krameko. Jerzmanowice, zdewastowana elewacja kaplicy pw. św. Jana Chrzciciela.

Fot. Krameko. Kraków, Wielka Wieś, krzyż z zatartą inskrypcją na postumencie.

Ważniejsze inwestycje na terenie PKDK:

Ważniejsze inwestycje na terenie PKDK: poszerzenie eksploatacji Kopalni Wapienia Czatkowice Sp. z o. o.

Kopalnia Wapienia Czatkowice, Spółka z o.o., poszerza eksploatację ze złoża „Czatkowice” na podstawie koncesji nr 25/96 z dnia 18.07.1996 r.. Nowo projektowane granice terenu górniczego zostały wyznaczone w Raporcie oddziaływania na środowisko: „Poszerzenie eksploatacji złoża wapieni karbońskich w kierunku wsi Paczółtowiec”. Realizując inwestycję spółka zmniejsza oddziaływanie na środowisko naturalne. Prowadzone są takie działania jak utworzenie leśnego pasa ochronnego (do tej pory posadzono już ok. 100 tys. drzew; a docelowo pas ochronny zajmie obszar 33 ha) oraz tworzenie korytarzy migracyjnych dla zwierząt, szczególnie dla nietoperzy. Po zakończeniu inwestycji w 2060 r. cały obszar wyrobiska (obecnie eksploatowanego i nowego), tj. ok. 120 ha, zostanie zrekultywowany.

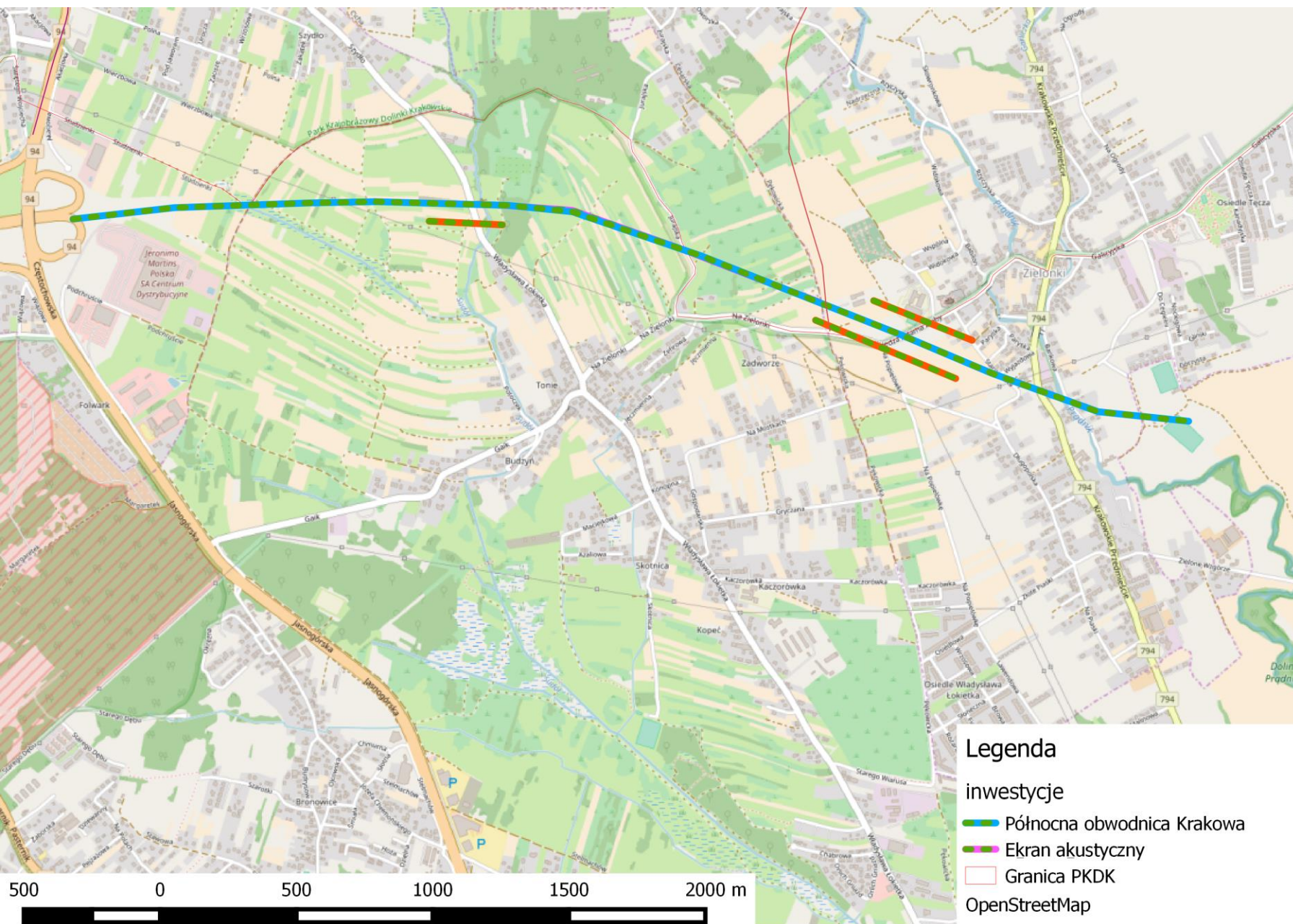
Ważniejsze inwestycje na terenie PKDK: poszerzenie eksploatacji złoża „Dubie”.

W obrębie Gminy Krzeszowice, na terenie PKDK Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych w Rudawie S.A. planują poszerzenie wydobywania ze złoża "Dubie" wraz z instalacją do ich przerobu zlokalizowanego na działkach nr ewid. 1, 215/80, 216/1, 216/2, 217 obręb Dubie oraz nr ewid. 497, 507, 506, 503, 502 obręb Siedlec.

Ryc. Zasięg aktualnego wydobywania kopalni „Dubie”

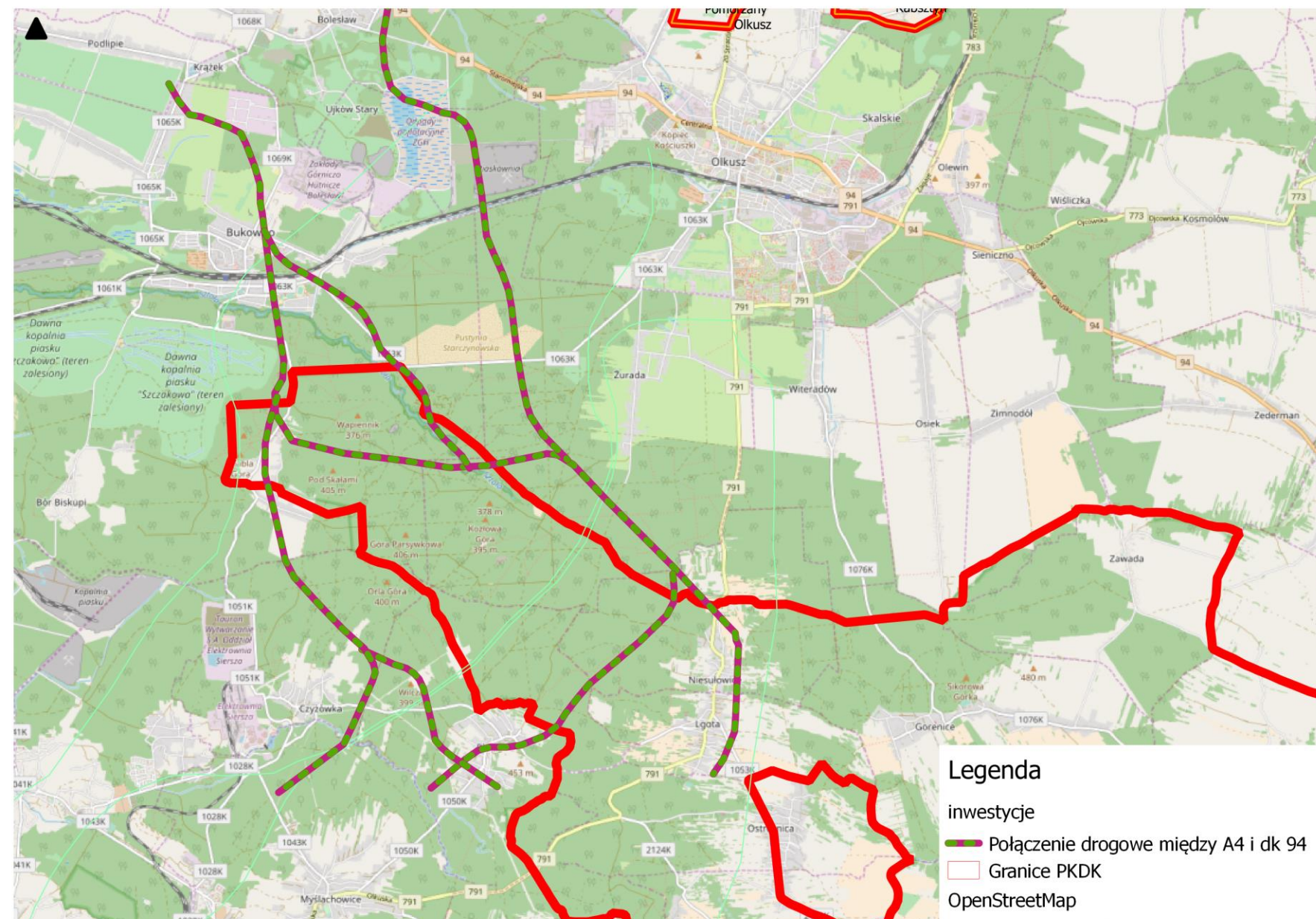
Ważniejsze inwestycje na terenie PKDK: Północna obwodnica Krakowa (POK)

Realizacja północnego odcinka obwodnicy Krakowa o długości 14,9 km została zaplanowana na lata 2019-2022. Część obwodnicy będzie przebiegała przez teren PKDK, w fragmencie będzie to podziemny tunel, zaplanowano również budowę ekranów dzwikoszczelnych.

Ważniejsze inwestycje na terenie PKDK:

Planowana budowa połączenia drogowego pomiędzy A4 i dk 94

Planowanych inwestycja "Budowa połączenia drogowego pomiędzy autostradą A4 i drogą krajową nr 94".

Termin wykonania studium zaplanowano na 30.11.2017 r. Celem opracowania jest przedstawienie wariantów połączeń drogowych zwiększających dostępność komunikacyjną. Opracowanie dostarczy informacji do podjęcia wstępnej decyzji w sprawie celowości, zakresu i horyzontu czasowego zadania. Konceptyjna trasa będzie przebiegać przez obszar 4 gmin pokrywających się z obszarem PKDK: Bukowno, Krzeszowice, Olkusz i Trzebinia.

* Przebieg wariantów trasy przedstawiono w oparciu o informacje na stronie internetowej Gminy Bukowno